

**До членовете на Научното жури по
процедура за придобиване на ОНС
„Доктор“ по докторска програма
„Финанси, парично обръщение,
кредит и застраховка (Финанси)”**

С Т А Н О В И Щ Е

**от проф. д-р Теодора Димитрова Петрова от Катедра „Финанси и
кредит“ към СА „Д. А. Ценов“ – Свищов**

**Автор на дисертационния труд: Галя Павлова Георгиева,
докторант към катедра „Финанси и кредит” на СА „Д.А. Ценов” – Свищов,
по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и
застраховка (Финанси)”**

**Тема на дисертационния труд: „Ефективност на европейското
финансиране в България”**

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Обектът на дисертационния труд е ясно обособен и коректно дефиниран, а именно европейското финансиране в България. Предметът на изследването са инструментите за ефективното и рационално управление на средствата, предоставени от ЕС. Дисертационният труд е разработен в съответствие с изискванията за подобна разработка и е в общ обем от 260 страници, в които се включва въведение, изложение съставляващо три глави, заключение, библиографска справка (използвани са 144 литературни източници на кирилица и латиница) и 4 приложения. В основния текст са включени 25 таблици и 90 фигури.

Предметът на изследването е в пълно съответствие с основната цел на дисертационния труд да се представи значимостта и въздействието на европейското финансиране в България чрез извършване на качествен и количествен анализ на предоставените и усвоени средства по ОП през първия програмен период. На практика поставената и реализирана цел на изследването се явява основа за оценка на резултатите, които българската икономика ще отчете след края на втория програмен период. Задачите на дисертационния труд са ясно формулирани в шест логически свързани

точки, които подпомагат реализирането на поставената цел на изследването. На тази основа, изследователската теза, която се защитава в труда е, че „европейското финансиране е значим фактор за икономическия растеж на България, а неговата ефективност е резултат от рационалното управление на средствата по оперативните програми на ЕС и формулирането на адекватни национални приоритети и решения за постигане на икономическа конвергенция“. Така формулираната от автора теза е в пълно съответствие с поставената тема, обект, предмет, цел и задачи на дисертационния труд.

За постигането на целта и решаването на поставените задачи на дисертационното изследване е използван широк набор от утвърдени научно-изследователски методи и подходи, сред които: системен, структурен и сравнителен анализ, индукция и дедукция, графичен метод, емпирични и статистически методи, регресионен анализ, похватът на анкетното проучване, SWOT анализ и други.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

В структурно отношение дисертационният труд е логично свързан със защитаваната изследователска теза и дава възможност за реализиране на поставените задачи на дисертационното изследване. В конкретно изражение той включва:

Въведение, в което е обоснована актуалността на проблема за ефективността на европейското финансиране в България, обектът и предметът на изследването, целта, задачите, защитаваната изследователска теза, методиката на изследването и ограниченията на излетният.

Глава първа: Теоретични и финансово-бюджетни аспекти на европейското финансиране, представя теоретичните основи на изследването, като в нея компетентно и задълбочено са представени същностните характеристики на финансовата система на ЕС, инструментите на европейското финансиране и стратегическите европейски и национални цели в контекста на европейското финансиране. Обстоятелствено са изяснени значимостта на европейското финансиране и спецификата на управление на европейския бюджет. Представени са инструментите на европейското финансиране, сред които ключово значение се отдава на структурните и инвестиционните фондове, европейските политики и класифицираните от автора специфични източници на финансиране. Разгледани са целите и приоритетите на

европейските и националните стратегически документи в съответствие със Стратегия „Европа 2020“.

Глава втора. Влияние на европейското финансиране върху икономическото развитие на България. Извършен е финансово-икономически анализ на ефекта от европейското финансиране у нас на регионално ниво, на ниво отделни оперативни програми и от гледна точка на бенефициентите на средства по оперативните програми. Така представеният многоаспектен задълбочен прорез на ефективността на европейското финансиране от всички гледни точки да възможност да се извърши комплексна и прецизна оценка на ефекта за българската икономика. В същото време изведеният авторов инструментариум, създаден въз основа на систематизиране на основните коефициенти по изследваната проблематика се явява основа на разработената система за ранжиране на българските региони по тяхната степен на развитие в резултат на използваните средства от ЕС.

В трета глава е направено задълбочено проучване на нагласите на бенефициентите, като основни „потребители“ на европейски средства, чрез проектиране и реализиране на анкетно проучване за изследване на ефективността на европейското финансиране. Извършено е компетентно и оригинално обобщаване и представяне на получените резултати, като авторът разработва собствен инструментариум, за оптимизиране на ефективността на европейското финансиране в България, базирайки се на матрицата на SWOT анализа. В тази част на дисертационния труд докторантът отправя препоръки, които биха могли да се използват от участниците в процеса по управление на европейските средства, с цел повишаване ефективността на европейското финансиране в България през настоящия програмен период.

Заклучителната част на дисертацията обобщава основните изводи и постигнатите резултати от изследването. Изложението в отделните глави се отличава с логическа последователност и научна задълбоченост. Отделните части на разработката взаимно се допълват и образуват единно цяло. Отчетена е степента на поставените научни задачи.

Авторът на дисертационния труд е спазил правилата на научната етика, стилът е академично точен. Не се наблюдава некоректно цитиране на литературните източници, текстът е изложен ясно и разбираемо.

Авторефератът представен на 42 страници отразява вярно и синтезирано изложението на дисертационния труд, излага насоките за бъдещи изследвания по темата и основните научни и научно-приложни приноси в него.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Научните постижения на докторанта Галя Павлова Георгиева с приносен характер в представения дисертационен труд могат да се представят в следната последователност:

Първо: Въз основа на задълбочен анализ на теоретичните постановки и емпиричните изследвания относно европейското финансиране, авторът синтезира обобщен и многоаспектен профил и аргументира неговата значимост, като го определя за значим фактор за икономическото развитие на България.

Второ: Изяснена е зависимостта между потребностите на националната икономика, направените инвестиции и реализираните резултати по отношение подобряване на социално-икономическия живот в страната, въз основа на специално подбран за целта инструментариум от десет финансово-икономически показатели.

Трето: Извършен е регресионен анализ за изследване на зависимостта между европейското финансиране и постигнатото от регионите в страната икономическо развитие, като еднозначно се доказва, че получените средства по линията на европейското финансиране пряко влияят върху икономическото им състояние.

Четвърто: Проведено е практическо анкетно проучване сред селектирани от автора пет основни групи бенефициенти на европейски средства, на базата на което е извършена обективна оценка на ефективността на европейското финансиране. Оценени са нагласите и са изведени основните проблеми при кандидатстването, усвояването и управлението на европейските средства.

Пето: С помощта на SWOT анализа и на база получените резултати от анкетното проучване са очертани положителните и отрицателни ефекти от европейското финансиране в България, като са изведени допълнителните възможности и рискове пред страната ни през втория програмен период.

Шесто: Докторантът извежда реални препоръки, които биха могли да се използват от всички звена в процеса на управлението на европейските средства, с цел повишаване ефективността на европейското финансиране в България през настоящия програмен период.

Разработеният от докторант Галя Павлова Георгиева дисертационен труд доказва, че докторантът познава много добре анализираната материя в областта на европейското финансиране и умее да докаже ефекта от него

за растежа на българската икономика. Умее да провежда самостоятелно научно изследване и да оформя верни резултати от това изследване.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

По отношение на дисертационния труд, основното изложение и авторските теза и аргументация нямам съществени критични бележки. Като основна препоръка мога да подчертая желанието ми изработеният в дисертационния труд, инструментариум за оценка на ефективността на европейското финансиране да бъде тестван и след края на втория програмен период. Препоръката е изцяло положителна с оглед богатият набор от научни методи и инструменти, които авторът е подбрал, адаптирал и приложил в своя дисертационен труд.

V. Обобщено заключение и становище.

Представеният за изготвяне на рецензия дисертационен труд се отличава с актуалност, завършеност, теоретична задълбоченост, самостоятелност и практическа насоченост. Това е достатъчно основание, като член на научното жури, с убеденост да изразя категоричната си подкрепа за присъждане на Галя Павлова Георгиева на образователната и научна степен „доктор“ по икономика по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“, като предлагам и на колегите от Научното жури да дадат също своя положителен вот.

30.10.2017 г.

проф. д-р Теодора Димитрова Петрова:.....

